

שופתי ה' ^{גליון}

מטרתנו: להאיר עיני מבקשי ה', לסייע ליבנם בעסקי פנימיות תורת החסידות
במושגת רבינו הבעל שם טוב ותלמידיו הקדושים
ולדעת את המעשה אשר יעשו לקיים מצוות ה' באופן הראוי ובכונה נכונה

גליון
מנהל

חן השבוע

מאמר התבוננות בענין הפרשה והזמן

אחוז את נר הקטן

יוסף הצדיק מצא את עצמו בנסיון קשה ומרה על ידי המרשעת אשת פוטיפר, ולא היתה בידו עצה אחרת רק לסגור עיניו ולסבב ראשו בחזקה מימין לשמאל ולצעוק בקול רם איני רוצה! איני רוצה! איני רוצה! ולזה כתבה התורה תיבת וַיִּמְאָן עם תנועת שלשלת שיש בה שלשה תנועות לימין ולשמאל, ובשעת אמירתה מסתובב הראש לימין ולשמאל, להורות על המחזה הנוראה שהיתה אז כאשר יוסף הצדיק סיבב את ראשו במהירות לכל הצדדים בצעקת וַיִּמְאָן, כן גילו לנו רבותינו בספריהם הקדושים, קדושת לוי, דברי יחזקאל, ועוד.

והוסיף על זה הרה"ק רבי איציקל מראדוויל זלה"ה, שזה ביאור הגמרא (קידושין ל) שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בְּנִי, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, דכמו כשאדם קונה 'מאשין' אם רוצה ליער אופן הראוי להשתמש בה צריך לראות מה שכתב ה'קאמפאני', כי רק מי שעשאו יודע היטב אופני ההשתמשות בה, כן אמר השי"ת לישראל 'אני בראתי את היצר הרע, ואני כתבתי לכם בתורה התבלין היינו העצה האיך לנצחו, והוא לראות בתורה מה שעשה יוסף הצדיק, שצעק שלש פעמים וַיִּמְאָן עם תנועת שלשלת.

וכתב מרן הרמ"ק זלה"ה בשם המקובלים הראשונים וכן כתב הרה"ק ר' אליעזר מקאמארנא זלה"ה, שתנועת שלשלת יש בה סגולה גדולה להמשיך ממקום עליון ונורא אור גדול ונשגב עד למטה, כמו בשעה שיש שמחה גדולה בשמים שאז פתוחים כל הצינורות, ולזה הוא תנועה ארוכה וממושכת להורות על הורדת האור. אך יש להתבונן למה נסמן בציור משולש ומעוקם הלא כשהצינורות פתוחות להשפיע יורד השפע ישר והיתה צריכה להיות קו ישר וגם התנועה בקול ישר כמו תקיעה, ולמה נסמן השלשלת בקו מעוקם ומשולש וגם התנועה הוא כמו מי שמסתובב לימין ולשמאל.

אך זה בא להורות, שבכדי לזכות לאור הגדול היורד מן השמים וליהנות מהצינור הפתוח, צריכין לעבור איזה נסיונות ועקמימיות, להסתובב אנה ואנה, עד שיזכה להגיע לאור הישר, וכמו שכתב המלבי"ם זלה"ה בביאור הפסוק (תהלים כג ג) וַיִּתְּנֵי

המשך בעמוד ח'

חן החסידות

ביאור מאמר אחד מספרי חסידות עם הקדמות וכללים מספרי שפתי חן, וביאור משולב

ספר השבוע:

דגל מוחנה אפרים (ד"ה וימאן ויאמר)

הקדמות וכללים

(ה) הויה"ה במילוי מ"ה: אף על פי שעיקר השם הויה"ה הוא בתפארת, מכל מקום יש ארבעה אופנים של 'מילוי' הויה"ה, א] מילוי ע"ב (יד הו וי הו) מאיר בחכמה, ב] מילוי ס"ג (יד הו וי וי הו) מאיר בבינה, ג] מילוי מ"ה (יד הו וי וי וי הו) מאיר בתפארת, ד] מילוי ב"ן (יד הו וי הו) מאיר במלכות. נמצא שעיקר הארת השם הויה"ה המאיר בתפארת הוא שם הויה"ה במילוי מ"ה.⁽¹⁾

(1) יראה ונורא: בספרי תלמידי בעש"ט זלה"ה מכונה היחוד של תפארת ומלכות בשם 'יחוד יראה עם נורא', לפי שמדת המלכות הוא יראת שמים, שהמלכות מתיירא תמיד שלא יופסק הקשר בינה לבין דודה בחינת תפארת על כן הוא נקרא יראה, ומפני שהתפארת הוא הדבר שממנו יראים, על כן הוא נקרא בלשון 'נפעל' נורא, וכשאדם יש לו יראת שמים ומתיירא מפחד ה' וגאון עוזו, אז מקשר מדת המלכות [-יראה] עם התפארת [-נורא].⁽²⁾

(2) ספירת יסוד: עיקר היחוד של תפארת ומלכות הוא באמצעות ספירת יסוד, כי הוא הצינור המקבץ כל השפע שהתפארת רוצה להשפיע, ומוליכם ומשפיעם אל המלכות, וידוע שיוסף הצדיק היה מרכבה למדת היסוד, על כן הוא היה מיוחד בעבודה הזאת, שעליו היה מוטל לעורר היחוד למעלה בתפארת ומלכות.⁽³⁾

(3) כ"ב אותיות: איתא במדרש (שמו"ר טו ז) על הפסוק הן עם לְבָדָד יִשְׁפֹן, שכל האותיות יש להם בן זוג, כיצד באותיות היחידות [מן א עד ט] מייחדין את הראשון עם האחרון כזה: א' עם ט' הרי י', ב' עם ח' הרי י', ג' עם ז' הרי י', ד' עם ו' הרי י', נמצא אות ה' נשאר על עצמה, וכן באותיות העשיריות [מן י עד צ] מייחדין את הראשון עם האחרון כזה: י' עם צ' הרי ק', כ' עם פ' הרי ק', ל' עם ע' הרי ק', מ' עם ס' הרי ק', נמצא אות נ' נשאר על עצמה, אמר הקב"ה כשם ששני אותיות הללו אינן יכולין להזדווג עם כל האותיות אלא לעצמן, כך ישראל אינן יכולין להדבק עם כל העובדי כוכבים ומזלות הקדמונים אלא לעצמן.

(א) עשר ספירות: השי"ת ברא עשר ספירות קדושות [שהם כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות] כדי להנהיג בהם את העולם, ועל ידיהם משפיע השי"ת שפע וחיות מאור אין סוף ברוך הוא לכל נברא ונברא די חיותם וקיומם.⁽⁴⁾

(ב) תפארת ומלכות: עיקר הנהגת העולם וירידת השפע לעולם הזה, הוא על ידי ספירת תפארת [הכולל] ששה קצוות חג"ת נה"ן] ומלכות, תפארת הוא המשפיע, והמלכות מקבלת השפע, והיא מחלקת השפע לכל הנבראים די חיותם.⁽⁵⁾

(ג) קודשא ב"ה ושכינתיה: עיקר עבודתנו הוא לייחד את הספירות תפארת ומלכות, כמו שאומרים קודם כל מצוה 'לשם ייחוד קודשא בריך הוא (תפארת) ושכינתיה (מלכות)', כי רק כשיש ייחוד למעלה בקודשא ב"ה ושכינתיה, אז יורד השפע מאין סוף דרך כל הספירות, ומגיע לכל נברא ונברא די חיותו, אבל כשחסד ושלוש ידיו רפויים מן העבודה ואין מעוררים למעלה היחוד, אז נפסק השפע חס ושלוש ואין מגיע השפע הצריך, ואז ממילא מתעוררים ובאים כל מיני צרות ורעות והתגברות הקליפות חס ושלוש.⁽⁶⁾

(ד) הויה"ה אדני: אופן היחוד של תפארת ומלכות הוא על ידי שתי שמות הקדושים הויה"ה אדני, כי שם הויה"ה מאיר בתפארת המורה על הקב"ה שהוא המהווה ומקיים כל היות הנמצאים, ושם אדני"י מאיר במלכות, כאמרם ז"ל דינא דמלכותא דינא היינו שבמלכות מאיר השם אדני, כי בעולם הזה אין אנו משיגים איך הוא 'מהוה כל היות', אבל אנו יכולים לראות 'מלכותו' יתברך שהוא דן את כל העולם ומנהגם בחשבון מדוקדק, וכשהאדם מכוון במחשבתו שהנהגה המדוייקת הזאת שהוא רואה בעיניו, שהוא שם אדני, הכל בא ונתהווה מכח השם הויה"ה ברוך הוא הנעלם מאתנו, שממנו נתהוו כל היותו, אז עשה בזה ייחוד הויה"ה אדני"י (כה: אהרונה), ונעשה 'יחוד קודשא ב"ה ושכינתיה'.⁽⁷⁾

חן המקור

א מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ב, והקדמה ה. ב מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, והקדמה כ. ג מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, והקדמה טו, והקדמה כו. ד מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כב עם' תת-תיא. והקדמה כג. ה מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כג. ו עוד טעמים למה תפארת נקרא 'נורא' עיין בשפתי חן הכללי הקדמה כו, לית חן אות ד. ז מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כב עם' חט.

המשך בעמוד ח'

הקדמה

ספר סידורו של שבת (שודש הראשון ענף א - המשך עלה א)

שבת הוא בן - יו"ט הוא אורח:

רבינו המחבר הקדוש התחיל לבאר החילוק הגדול בין קדושת שבת לקדושת יום טוב, כי בשבת נעשה כל איש יהודי כמו בן הָגֵר בבית אביו המלך, שיכול ליהנות בכל עת מריבוי השפע והטוב שיש שם, מה שאין כן ביום טוב נעשה האדם רק בבחינת אורח המזומן מאת המלך להשתתף בהסעודה הנערכת בזמן מיוחד.

ומזה יוצא לנו עוד חילוק גדול בין שבת ליום טוב, כי מקומו הקבוע של הבן הוא בבית אביו, ורשות ביאתו אל פלטרין המלך אינו תלוי כלל בהתנהגותו, מה שאין כן האורח אם לא עשה מה שצריך אינו מזומן כלל לבוא אל המלך, ולכן קדושת שבת באה מעצמה לכל איש יהודי בלי שום פעולת התחתינים, מה שאין קדושת יום טוב שאינה בא מעצמה ותלויה במעשה התחתינים, אם עושים הכנה הראוי במעשה דיבור ומחשבה, אז זוכין להיות אורח המזומן אל בית המלך.

ויכולין להמשיך ענין קדושת השבת אל מסילת הברזל (פאן) הנוסע מעיר לעיר, שהאדם הנוסע אין צריך לעשות כלום שישע, כי מסילת הברזל נוסע מעצמו ומגיע אל מקומו המיועד בכל אופן שהוא, וכל פעולת האדם הוא רק ליכנס בתוך הקרון, ומשם ואילך הולך הכל מעצמו, כן הוא בקדושת השבת

שהוא קדוש על ידי השי"ת בעצמו ואין האדם צריך לעשות כלום לזה, אך עבודת האדם הוא להכין עצמו מקודם בתוספת שבת זיך 'מיטצוכאפן' עם אור קדושת השבת המופיע ובא, מה שאין כן יום טוב שאין האור נמשך רק על ידי עבודת האדם.

הארה יותר עליונה מגיע יותר למטה:

השם שבת קודש מורכב משני משמעות: א] שבת היינו שביתה ממלאכה, זה נאמר אל פשוטי בני אדם העובדים בששת ימי המעשה, שצריכין לשבות ביום השביעי, ולהם נקרא יום שביתה ממלאכה, וזה רומז על ספירה התחתינה מלכות (עולם העשיה), שהאדם מקבל עליו עול מלכותו ושובת ממלאכה, ולזה נקרא בשם 'שבת מלכתא'. ב] קודש היינו שירוד אור גדול ונפלא מספירה העליונה היא ספירת חכמה, הנקרא 'קודש' מלשון 'הקדש' כיון שהוא נפרש ונבדל מאתו, וזה נאמר לבני עליה שזוכין להמשיך עליהם אור החכמה.

אכן אלו שני הבחינות מתחברים ביחד, כי אפילו אדם פשוט העושה מצות המלך מלכו של עולם בפשטות גמור ששובת ממלאכה, גם עליו נשפע אור של ספירת חכמה הנקרא 'קודש' עד למטה בספירת מלכות שהוא 'שבת', כי השבת יורד לכל איש יהודי, ולזה נקרא יום הזה בשם שבת (מלכות) קודש (חכמה).

המשך בעמוד ג'

ביאור משולב

כל הרעות והרהורים באים בשביל שאין המלכות ביחוד

ותובן הענין: עצה נפלאה כשרואים שהיצד הרע מתגבר עליו בהרהורים חס ושלום, שתיכף ומיד יכוון לייחד השכינה הקדושה עם דודה הקב"ה ביחודא שלים ואז יסתלקו ממנו ההרהורים

והוא שרימזו הפסוק 'הן אֶלְדֵיךָ, היינו אני מסתכל זה הנסיון הקשה אירע לי מחמת אֶלְדֵיךָ היינו מלכות שבה מאיר השם אדני"י הוא צפירודא, כמו האותיות 'הן' שגם הם אין להם התחברות עם אחרות, וזהו לא יָדַע אֶפְי, יָדַע' לשון יחוד וזיווג כמו (נפאש'ט ד 6) 'והאֶלְדֵי יָדַע את חוה', לזה לומר שה'מלכות' לא יָדַע' ולא נתייחד, אֶפְי היינו על ידי, שהיה ראוי שאני מוכרבה למדת היסוד אייחד ציווג ויחוד שלא יהיה צפירודא.

ומוסיף לפרש ענין היחוד, ואמר: 'מה צָפִיט', היינו שהיה צריך ליחד 'מ"ה' שהוא שם הוי"ה בדרך הוא צמילואו שזהו עיקר הארת השם הוי"ה המאיר ב'תפארת', לחברו ולהמשיכו 'צָפִיט' היינו אל בחינת 'יראה' שהוא 'מלכות' [כי אשה נקראת 'בית', כמו שאמר רבי יוסי (שבת קיח) מימי לא קריתי לאשתי אלא בית], ונמצא שצָפִיט הרעה הזאת.

ובשבהבין זה והשתדל לתקן ולייחד 'מלכות' עם 'ידוע' תפארת, שלא יהיה שום פירוד כלל, וזהו נתפרדו כל פועלי און והרהורים ציטין, ובכח זה זכה להתגבר על יצרו, והבין.

ראה שם ונילוז הימנה', עיין שם בגמרא. וכשראה והסתכל בזה שנתעוררו בו הרהורים רעים רחמנא ליצלק, הבין שזה לא לו מחמת 'מלכות' היא צפירודא, ובידעו שהוא היה צניח 'לדיק' שעליו מוטל הדבר תמיד לייחד שלא יהיה שום פירוד כלל מיהר ורץ חירז לעשות פעולות לעורר למעלה היחוד של תפארת ומלכות. וזהו שאמר הכתוב וַיִּמְאָן שעשה היחוד, כי מילת 'מְאָן' עולה מספר 318 שהוא יחוד הוי"ה ואלדני", ומשמיעינו שפעל ועורר יחוד הוי"ה אדני", כי בתפארת מאיר השם הוי"ה, ובמלכות מאיר השם אדני", והוא שכתוב על וַיִּמְאָן טעם ה'שלשלת', והביאור: היינו שהיה מייחד ומקשר צמצל (בשלשלת) את תפארת שהוא נתלת יעקב שהיה המוכרבה למדת תפארת, אל המלכות, כדי שיהיה יחוד קודשא ב"ה ושכינתיה ביחודא שלים, כמי שמקשר שני דברים נפרדים בשלשלאות חזקים, ואז יתפרדו כל פועלי און ועל ידי היחוד גרם שנילוז הימנה.

וזהו שפרש הפסוק וַיִּאמֶר אֶל אִשֶׁת אֶלְדֵיךָ הן אֶלְדֵיךָ לא יָדַע אֶפְי מה צָפִיט, על דרך הידוע שכל האותיות יש להם שותפות הראשון עם האחרון במספרם, חוץ מאותיות 'הן' שהם נפרדים ואין להם שותפות במספרם.

וַיִּמְאָן וַיִּאמֶר אֶל אִשֶׁת אֶלְדֵיךָ הן אֶלְדֵיךָ לא יָדַע אֶפְי מה צָפִיט. יש בזה סוד גדול עמוק עמוק, על פי מה שקצנתי מן אדוני אבי זקניי הבעל שם טוב נשמתו עדן וזכרנו לזכרה לחיי העולם הבא, כש'מלכות' עומדת לבדה כצניחול צלל יחוד עם 'תפארת', מזה נמשך כל הרעות וכל הרהורים רעים לאדם רחמנא ליצלק [כי כשהוא ריק מהארת פני ה' מתאחזים בו הקליפות רח"ל, כעין שכתב הרמב"ם שאין ההרהור מצוי אלא בלב פנוי מן החכמה], וכשהאדם מאמין בזה שהוא גרם לעצמו כל זאת בזה שלא השתדל לעורר היחוד למעלה בעבודתו, וממילא נופל עליו 'יראה' ופחד בזוכרו זה, בזה היראה עצמה, גורם שנעשה יחוד 'יראה' (מלכות) עם 'נורא' (תפארת), ואז יתפרדו כל פועלי און, עד כאן מהבעל שם טוב זלה"ה, וכבר נזכר זה צפירודא הקדושים של הכהן הגדול הרב רבי יעקב יוסף מפולנאה זלה"ה, עיין שם.

וזה יש לפרש פירוש הפסוק וַיִּאמֶר אֶל אִשֶׁת אֶלְדֵיךָ אֶת עֵינֶיךָ אֶל יוֹסֵף גו', ויש לומר שצָפִיט ציטא שלה היתה מטלת הרהורים רעים צקצבו, על דרך שאמר חכמינו ז"ל (סוטה לו) שאכן נתגברו עליו הרהורים לא טובים, ולכן 'לעשות זכריו נכנס, אלא דיוקנו של יעקב

ביאור משולב

תוכן הענין: (א) שבת ספירת חכמה - יום טוב ספירת בינה, (ב) קדושת שבת אינו תלויה במעשה התחתונים - יום טוב תלוי בבית דין

המשך עלה א

בשיעור העבר למדנו, שבשבת באים המוחין של ספירת חכמה הנקרא 'קודש' מעצמם שלא על ידי מעשינו, מה שאין כן ביום טוב שאין המוחין נמשכים מעצמם רק תלוי באיכות התפלה והכוונה, וממשיך בזה הקדוש: ועל דא ומשום זה ביום השבת כלהון כל בני ישראל ומינין בקודש מזומנים לקבל המוחין במקום ה'קודש', על ידי שהם באים ומתקשרין בשבת, ועל ידי זה מתעטרין ביה בהאי מוחין היורדים ביומא שביעאה, ועל דא ובשביל זה שבת לאו זמין הוא בבחינת 'מקראי קודש', כי הוא 'קודש' בעצמו, וכו'.

והוא משל למלכא, דהוי ליה ברא יחידה חביבא דנפשיה שהיה לו בן יחיד חביב כנפשו, וכו', ונתן לו 'שושבינין' היינו חברים וידידים לשמרו שילכו עמו בכל מקום, וכאשר ערך סעודה גדולה זמין לון להני שושביני קרא את אלו השושבינין אל הסעודה, אבל ברא לא אתחוי לזמנא ליה את הבן אין צריכין להזמין, אלא הוא יכול למיעל ליכנס ולמיכל ולאכול בביתא דאבוהי בבית אביו בשעתא דאיהו בעי בשעה שהוא רוצה, וכו', וכן הענין ביום טוב שהם כמו החברים וידידים של השבת, שעל ידי תפלה בכוונה הראויה מקבלים הזמנה ליהנות מהמוחין של 'קודש', אבל השבת הוא 'קודש' מעצמו ואין צריך לעשות כלום לקבל השפעת ה'קודש', עד כאן דברי הזוהר הקדוש. ועוד איתא בזה הקדוש (שם צה ע"א), בניני כך [משום זה] שהשבת קדוש מעצמו, שבת עריף חביב יותר מכל זמנין וחנין הן בכבוד שבת והן בעונג שבת, ולכן אקרי 'קודש' נקרא בשם 'קודש' כי הוא בחינת חכמה (אבא) ולא 'מקרא' קודש כמו יום טוב שהיא בחינת בינה (אימא), שיש בה רק השפעה מחכמה כשמתעוררות על ידי התפלות, וכן כתב מרן הקדוש איש אלהים מוה"ר רבי חיים וויטאל ז"ל בספרו הקדוש 'פרי עין חיים' (שער ערבית דפסח פ"א), עיין שם.

והרב הגדול המקובל רבי יעקב קאפלי ליפשיץ זלה"ה בעל המחבר ספר 'שערי גן עדן', הרחיב דברו לכאן ענין זה, וכתב וזה לשונו: יום השביעי הוא קודש, והוא קדוש מעצמו בלי שום סיוע ממעשה התחתונים, והכוונה בזה שאינו תלוי בתחתונים להחליף אותו היום לזולתו, כי הבית דין אין יכולין לשנות יום השביתה על יום שיש או יום ראשון, או שיתעכב קדושתו על ידי איזה פעולה, דהיינו שיצטרך לקדשו על פי בית דין, כמו שהבית דין מקדשין את המועדות וראשי חדשים, רק הוא קדוש מעצמו כמו שנאמר וְיִקְדַּשׁ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, שהוא קדוש מפי הקדוש ברוך הוא, כי 'קדוש' היום לארדונינו, ולא 'מקרא' קודש שקדושתו אינו מזומן ואינו תלוי בקדושת בית דין כמו הזמנים דהיינו ימים טובים וראשי חדשים, ולכן בזמנים וראשי חדשים כשמתפללין שמונה עשרה, ובקידוש על הכוס מסיימין

את נוסח הברכה מקדש ישראל והזמנים, או מקדש ישראל וראשי חדשים, כי קודם קדושת היום צריכין להזכיר קדושת ישראל, והטעם כי המה תלויים בקביעות על פי בית דין, כי בלי בני ישראל דהיינו הבית דין, לא היה יום טוב ולא ראש חודש, מה שאין כן ביום השביעי מסיימין את נוסח הברכה מקדש השבת לכה, שהקדוש ברוך הוא בעצמו מקדש את יום השבת ולא ישראל.

ולכן תדע, כי כל הכוונות שצריכין לכוון בעת התפלות של שבת, על עליות העולמות ויחודים קדושים על פי סדר מדויק מן תפלת ערבית עד מוצאי שבת, הגם שעיקר סדר הכוונות שווים ביום טוב כשבת, עם כל זה אין כוונתנו בשבת כמו בשאר הימים והזמנים, שביום טוב מכוונים שעל ידי תפלתנו וכוונתנו היינו על ידי עובדא דלתתא של תפלה בכוונה, יתער יתעורר עובדא לעילא ולעילא, ולהעלות כל העולמות כפי ערך הזמן, ומתפללים שזוכה שנוכל להעלות העולמות על ידי כוונתנו, אבל כוונת שבת אין אנו מכוונים בתפלתנו לעשות על ידי פעולת כוונתנו שום עליה למעלה, כי הוא נעשה מאלינו, רק יכוון שכמו שיש עליה בשבת כפי הזמנים שבו נעשה מאלינו, כך אנו מכוונין איזה פעולה נעשה בכל תפלה, ויש לבוין בזה התפלה כפי העליה שנאותו הזמן, היינו כמו שהקדמנו את המשל עם מסילות הברזל, שהוא נוסע מעצמו ואין אדם הנוסע מוסיף או גורע כלום בעצם הנסיעה, כי יש לו מנהיג הנהיגו ואין משנה לו כלל פעולת הנוסעים, ועל הנוסע מוטל רק לעשות דבר אחד, והוא ליכנס שמה, וכן הוא בעבודת התפלה בשבת קודש שיש לכוון לכל עליות העולמות הנעשה אז, ולא שיעשה כוונתנו איזה פעולה למעלה, כי כל הפעולות נעשים מאליהם, וכו', רק אם יכוון להאחו בקדושת השבת אז גם הוא נוסע, ואם לא יעשה הפעולה הקטנה ליכנס אל הקרון אזי יאר בחוץ חס ושלום, וכל זה היינו עליות העולמות הוא מתחיל לביל שבת לעת ערב שהוא שעת תפלת ערבית, ונמשך והולך כוונת העליות עד מוצאי שבת, ואכן קודם כניסת השבת מוטל על האדם לכוון היטב שהכוונת קבלת שבת הוא לעשות הכנה לשבת, כמה דאת אמר (שמות פז ה) וְהָיָה בַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהִכִּינוּ אֹנֶי, וכמו המשל דלעיל שצריך האדם לקנות 'בילעט' שיוכל לעלות על מסילות הברזל הנוסע מעצמו, וזה העבודה של הכנה לשבת הוא סוד מצות 'תוספת שבת' שמוסיפין מחול על הקודש, ולזה נקרא שם השורש הזה 'שבת בו תשוב', כי מצות התשובה צריכה להיות דייקא בערב שבת קודם כניסת השבת, כי על ידי זה יכין לו מקום פנוי שיוכל לנסוע ולעלות על מסילת הברזל הנקרא 'שבת', אבל בשבת עצמו אין שום שינוי מעבודתנו, עד כאן לשונו של סידור רבי קאפל הנצרך לענייננו.

עלה ב

ועל המעלה הנפלאה הזאת, שיבה ארדונינו דוד המלך עליו השלום ואמר בתקומור שיר ליום השקת (תהלים צב ה), שאומרים בכל ליל שבת תיכף אחר שמקבלים את השבת באמירת 'בואי כלה, פי שמחתיני ה' קפצלק קמעשי ירוף ארגן, פירוש שאתה בעצמך שמחתיני קפצלק היינו במה שאתה לכה פועל בשבת בלי אתערותא שלי, ואם כן מה שאני מתפלל ומכוון כוונת העליות, הוא רק לפי מעשה ידיו, היינו כפי התחלוקת קדושת העתים שביום השבת כן אני ארגן ואזמר להשי"ת על המתנה טובה שנתן לנו זה השבת, ועיקר עבודתנו ביום השבת הוא, רק לעשות ולכוין בכל עת ועת כפי ערך אור קדושת ה' המאיר בו, כמבואר בדברי הרב הנוכר בעל שערי גן עדן, כפי הזמנים שבו נעשה מאלינו.

עלה ג

ולפי הדברים האלה צריך לפרש ביאור חדש במאמר הקרא (שמות כ ה) זכור את יום השקת לקדשו, שצונו השי"ת לזכור את יום השבת ולקדשו, לא תסבור הכוונה שנחיה אנחנו מזכירים לקדש אותה, כי מאלינו הוא קדוש, רק הציווי הוא לקדש את עצמינו בערב שבת בכדי שזוכה ליכנס אל השבת בקדושה ובטהרה, לזכות לנועם אור קדושתה, ואך כל הכוונות שעלינו לכוון הוא, לזכור בכל שעה מיום השבת את קדושתה, ומה הוא ערך מעלת מדרגת הקדושה שהוא מקדש באותו שעה, כפי חלוקת הזמנים שיש בו מנוכר כמו שנראה בס"ד להלאה בהספה, שבכל עת מהשבת יש קדושה מיוחדת בסדר עליות העשר ספירות, ויש עבודה מיוחדת כפי ערך הקדושה השורה באותה העת, ואם ירצה ה' יבוארו בחבורי זה כל חלוקי הזמן, והפרשת קדושת העתים החילוק בין ליל שבת ליום השבת ככל פרטי העליות שיש ביום הקדוש הזה.

ואם תקשה, אם כן שאין פעולתנו פועל כלום, למה מצות הזכירה הזאת באה הרי לא יתן ולא יוסיף ידיעתנו בזה כלום, לזה אמר הטעם בכדי שנס אנחנו נקדש עצמינו בקדושה הראויה לפי אותה השעה, היינו להתפלל תפלות השבת ולעשות את מצות השבת כפי הכוונת והעליות, כי כל פעולה רומז למעלה, וזה 'זכור את יום השבת' בכל עת ועונה שבו, 'לקדשו' כלומר לקדושתו שבו, שתהיה אתה מקודש כראוי לפי השתנות הקדושה שמאיר בו בכל עת ועת, שאתה תזכור בכל פרט ופרט מרגעי השבת הקדושה השורה כעת, לעשות מה שצריכין בעדה, ולהיות מוכן לקבל קדושתה, בזמן עליות העולמות צריכין להתפלל, בזמן שמתגלה קדושת הפה צריכין לאכול, וכדומה, ועל ידי זה נכנסין אל תוך קדושת השבת הנוסע מעצמו.

מאמר לחנוכה:

ספר בת עין (ד"ה מצותה משתקע)

הקדמה וכללים

(א) השתלשלות האדם: האדם הוא דוגמא להעליונים, וכל מה שנמצא אצל האדם למטה, זה מורה שיש מציאות כזה באופן רוחני למעלה בספירות העליונות, ועל דרך שכתוב (איוב י"ט כו) וּמִבְּשָׁרֵי אֲחֻזָּה אֶלֹהִים⁽¹⁾. והנה אנו רואים שקומת האדם נחלק לשלשה חלקים: א] בתחילת לידתו אין עובדים ופועלים בו אלא 'אברי העיכול', והחיות שבה נקרא מוחין דעיבור, ומקומו בחלק התחתון של הגוף בה'כבד'. ב] במשך ימי ילדותו, מתפתחים והולכים 'אברי הנשימה' שלו, עד שנעשו שלמים ובריאים, וזה החיות נקרא מוחין דיניקה, ומקומו בחלק האמצעי של הגוף אצל החיה והלב. ג] כשנעשה גדול ובר דעת, אז מתפתח והולך חלק השכל שלו שיכול להבין מושכלות, ומקומו בה'ראש' שלו ונקרא מוחין דגדלות⁽²⁾.

(ב) פעולות האדם: משלשה חלקים הללו של האדם, יוצאים שלשה מיני פעולות שונות שיכול האדם לפעול בהם, שהם: מחשבה, דיבור ומעשה, א] חלק המעשה בא ממוחין דעיבור, כמו שאנו רואים בתניוק שמולד שנוולד כבר מתנווע האברים ועושה פעולות שונות, אבל כולם הם בלי הרגש וכל שכן בלי שכל. ב] חלק הדיבור וההרגש בא ממוחין דיניקה, כמו שאנו רואים שבמשך ימי ילדותו מתפתח והולך לאט לאט כח הדיבור וההרגש, שמתחיל לדבר ולהרגיש הרגשות שונות. ג] חלק השכל בא ממוחין דגדלות, כשנעשה גדול ובר דעת מתחיל אצלו היכולת להתבונן בדברים ולשקול כל ענייני על פי השכל וההבנה⁽³⁾. - וככל החזיון הזה הוא גם כן ברוחני למעלה באדם העליון כביכול, אשר מהם נקח לעבוד את ה' איך שיעשה אדם את עצמו מרכבה לספירות העליונות בכל פעולה ופעולה, וכפי שנראה בהקדמות דלהלן:

(ג) ספירות 'תפארת ומלכות': הש"ת ברא העשר ספירות להנהיג את העולם, ועיקר הנהגת העולם התחתון הוא על ידי המדות הנקראים תפארת [הכולל בתוכו ו' קצוות, חסד גבורה ותפארת נצח הוד יסוד] ומלכות, שהם 'משפיע ומקבל', התפארת בחינת זכר דוגמא לאדם התחתון, ומלכות בבחינת נקיבה דוגמא לאם הבנים שמקבלת מבעלה צרכי הבנים, והיא מכינה להבנים צרכיהם ומגדלתם. - ועל ידי

יחוד תפארת ומלכות קיים כל העולם הזה התחתון, כדוגמת הבנים שגדלים והולכים רק על ידי יחוד האב והאם⁽⁴⁾.

(ד) פרצופים שלמים: כיון שתפארת ומלכות הם דוגמא ל'אב ואם' שבעולם התחתון, לכן בהכרח שיש בכל אחד מהם 'פרצוף שלם' של עשר ספירות הכולל כל קומת האדם, והם מחולקים בה על זה האופן: בספירות נה"ם שלהם הנקראים רגליים נמצא מוחין דעיבור, בספירות חג"ת הנקראים גוף נמצא מוחין דיניקה, ובספירות חב"ד הנקראים ראש נמצא מוחין דגדלות⁽⁵⁾.

(ה) יחוד נ"ר: בפרצוף המשיע' הנקרא תפארת מאיר השם הוי"ה ב"ה, כנודע ששם הוי"ה הוא בתפארת⁽⁶⁾, אבל בפרצוף ה'מקבל' שהוא מלכות מאירין בה ג' שמות הללו: אהי"ה בראשה (חב"ד), אלקי"ם בגופה (חג"ת), אדנ"י בהרגליים (נה"ם). אכן בימי החול אין המלכות מגיע אלא עד הרגליים 'תפארת' של תפארת [בסוד הכתוב (ישעיה סו א) וְהָאָרֶץ מַלְכוּת הַנְּקִירָת אֶרֶץ יְהוָה רַגְלֵי שְׂכִיכֹכִיל הַתְּפָאֵרֶת סוּמָן הַרְגֵלִים-נְה"י שלו על המלכות], לכן יחוד תפארת ומלכות רק על ידי הוי"ה אדנ"י המאירים בנה"י שלהם⁽⁷⁾. ולפעמים עולה המלכות יותר עד חג"ת. אכן בזמנים מיוחדים כגון בשבת קודש, נגדלת המלכות עד שנעשה שוה בשוה עם תפארת [כמו שאומרים בכנוונא (זה"ק תרומה קלה), 'למיהו עמהון לעילא חד לקבל חד'], ואז מלכות מתייחדת עם תפארת בכל שלש חלקי הקומה שלהם, כדלהלן:

א] יחוד העליון (חב"ד) בראשם, שם מאירין הוי"ה (בתפארת) ואהיה (במלכות), והיחוד הוא על ידי שילובם זה בזה (אהיהויהה).

ב] יחוד האמצעי (חג"ת) בגופם, שם מאירין הוי"ה (בתפארת) ואלקי"ם (במלכות), והיחוד הוא על ידי שילובם זה בזה (כזה: יאהוהיה"ם).

ג] יחוד התחתון (נה"ם) בהרגליים, שם מאירין הוי"ה (בתפארת) ואדנ"י (במלכות), והיחוד הוא על ידי שילובם זה בזה (כזה: יאהוהנה"ם).

ואלו ששה שמות הקדושים ביחד, שהם: הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלקי"ם, הוי"ה אדנ"י, עולים בגימטריא נ"ה ולזה נצטוונו במצות הדלקת 'נר'

שבת, כדי שבפעולה זו למטה יתעורר למעלה היחוד השלם ב'קודשא בריך הוא ושכינתיה' בכל שלשת היחודים, הנקראים יחוד נ"ר⁽⁸⁾.

(ו) עבודת האדם: וכל זה נוגע לעבודת האדם, כי האדם הוא מרכבה דוגמא דלעילא, ועל כן כשהאדם מוכן מעשיו להשי"ת, מעורר למעלה יחוד התחתון של 'תפארת ומלכות' בנה"י שלהם (הוי"ה אדנ"י), וכשמזכך דיבוריו והרגשי לבו באהבה ויראה להשי"ת, מעורר למעלה יחוד האמצעי של 'תפארת ומלכות' בחג"ת שלהם (הוי"ה אלקי"ם), וכשמזכך ומטהר את מחשבתו כולו קודש לה', מעורר למעלה יחוד העליון של 'תפארת ומלכות' בחב"ד שלהם (הוי"ה אהי"ה)⁽⁹⁾.

(ז) נר חנוכה: בחנוכה יש חידוש מה שלא נמצא בשאר זמנים אחרים אפילו בשבת, דהנה בחול כשקומת ה'מלכות' מגיע רק עד נה"י של 'תפארת' מאיר רק יחוד התחתון הוי"ה אדנ"י, ואז הזמן מוכשר להאדם לעבוד ולזכך את מעשיו לה', ולכן נקראים 'ששת ימי המעשה', אבל בשבת קודש יש עליית המלכות' עד הראש של התפארת, ומתייחדת עמו בכל השלשה יחודים, ואז הזמן מוכשר לזכך כל פעולותיו במחשבה ודיבור ובמעשה.

אבל בחנוכה יש סגולה נפלאה, שמצד אחד הוא ימי החול ואין שום עלייה להמלכות, ונשארה עומדת בנה"י של תפארת, אמנם קדושת הימים נותנת האפשרויות להמשיך כל אלו השלשה יחודים המאירים בשבת קודש הנקראים נ"ה ולהורידם למטה אל מקום עמידת המלכות בימות החול, ולזה נצטוונו להדליק נר חנוכה למטה מעשרה טפחים, ולמעלה משלשה טפחים, להורות על הורדת השלשה יחודים (העולים נ"ה) למטה אל ה'מלכות' העומדת בג' ספירות נה"י של תפארת⁽¹⁰⁾.

(ח) תיקון ההוד: כשהמלאך התאבק עם יעקב אבינו ותקע כף יריכו השמאלי הרומז על מדת הוד, נפגם מדת הוד [ובכלליות ענין הרגליים הרומזים לחלק המעשה' של האדם], ועל ידי המלחמות שעשו מתתיהו ובניו תיקנו מדת הוד שנפגם, וזה התיקון מאיר בכל שנה ושנה בשמונה ימים הללו, ולכן קבעו שמות ימי חנוכה אלו 'להודות' ולהלל⁽¹¹⁾.

א מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ו עמ' צג, ושם באות ב. ב מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כו, עמ' תפח. ג מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כו עמ' תפט, ובשפתי חן לחנוכה הקדמה ה עמ' פד. ד מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, ושם באות ו'. ד מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ז, ושם בהערה ג, ובשפתי חן לחנוכה הקדמה ה עמ' פח. ו מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כב עמ' תת. ז מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כו עמ' תפח. ח מבואר בשפתי חן הכללי הקדמה כו, ובשפתי חן לחנוכה הקדמה ה. ט מבואר בשפתי חן הכללי, ובשפתי חן לחנוכה בשפתי חן לחנוכה הקדמה ה עמ' צצ, ושם באותיות יג-יד. יא מבואר באריכות בשפתי חן לחנוכה הקדמה א.

ביאור משולב

לקשר המעשה עם המחשבה והדיבור

תוכן העניין: מכח סגולת הימים ומצות הדלקת נר חנוכה, אפשר להמשיך האור והחמימות של ה'מחשבה והדיבור' בתוך ה'מעשים' הפשוטים שעושים במצוות הבורא יתברך

וזהו 'מלכות' משתקעת החמה, פירוש מלכות נר חנוכה מרמז שצריך להתחזק את עצמו בצנינות 'מעשה' המורמז בשקיעת החמה מפני, שאז היינו בחלק המעשה נשקע החמימות ואינו יכול להזיף 'מחשבתו' ודיבורו 'מכח אל הפועל' 'מעשה', אז צריך חיווק ציוטה, ולכן מצוותה למוטה מעשרה טפחים במקום הנח"י, המורה על חלק ה'מעשה', ששם הוא מקום עמידת המלכות בימות החול בששת ימי המעשה ועל ידי מצוות הדלקת נר חנוכה שמורידים השני יחודים העליונים (הוי"ה אה"ה, הוי"ה אד"י) בתוך היחוד התחתון (הוי"ה אד"י), על ידי זה מקבלים את הכח להתחזק לעשות מעשה המצוות מתוך חמימות והתלהבות, במחשבה ודיבור, עד שחללה 'רגל' מן ה'שוק', היינו שחללה הפגם של הרגל שגרם המלאך, ליישר ולכלות עקמימות הרגל מן הקו"ף, ואז יעשה מן אות ק' אות ה', ויעשה מן 'שוק' 'שוק', ואז שיהיה 'מחשבה דבור ומעשה' שלו 'שוק' לעבודתו יתברך, וכל זה מכח קדושת וסגולת מצות הדלקת נר חנוכה למוטה מעשרה טפחים, יהי רצון שנוכח לזה אמן.

ידי שפגם המלאך ברגליים של יעקב שהוא חלק התחתון של האדם במקום הרגליים (נח"י), נפגם חלק ה'מעשה'.

ומוסיף לפרש מה שנקט בלשונו 'שוק' יעקב, שכאמור למעלה הרי חלק ה'מעשה' הוא מרמז צלות ה' תתאה של השם הוי"ה, ואז על ידי שהכניס עקמומיות בחלק ה'מעשה' נעשה מלכות ה' אות ק', שכאשר תעקם ותאריך הרגל של אות ה' תיעשה אות ק', שזוהו האות יונקים הקליפות [ומרמז על עשיית מעשים ביבשות בלי הרגש 'מעשה קוף בעלמא'], ונעשה מן 'שוק' הרומז שה'מעשה' קשורה עם ה'מחשבה ודיבור', 'שוק'. וממעשה ההוא ואילך צריך האדם להתחזק את עצמו בצנינות ה', לקשר צנינות 'מעשה' לצנינות 'דבור ומחשבה', ואז יהיה צנינות 'שוק'.

ועל זה מרמז 'נר חנוכה', נ"ר גימטריא ג' יחודים כמו שכתוב בכתבים (שער הוונות לרז"י מנוכח) יחוד הוי"ה אה"ה המאירים בחב"ד של 'תפארת ומלכות' מרמז על צנינות 'מחשבה', יחוד הוי"ה אלה"ס המאירים בחג"ת שלהם מרמז על צנינות 'דבור', יחוד הוי"ה אד"י המאירים בנה"י שלהם מרמז על צנינות מעשה.

איתא בגמרא (שבת כא): מלכות משתקעת החמה, עד שחללה רגל מן השוק, וצריך להבין שורש הפנימי של המצוה הזאת הנוגע לעבודת האדם.

ויובן על פי מה דאיתא בגמרא (צ"ג מ"א ע"ג): 'נדיקים אומרים מעט ועושין הרבה, רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט אין עושין'. והענין הוא, כי עיקר עבודת ה' הוא לעבוד אותו יתברך 'צ'מלמ לצושי', 'מחשבה, דיבור, ומעשה', באופן זה שמתחילה ישתדל שיהיה צנינות 'מחשבתו ודיבורו' לשם ה', ואחר כך אינו מספיק בזה שחלק ה'מעשה' יאשר ביבשות בלי חמימות, רק יש עליו לקשר צנינות 'מעשה' לצנינות 'מחשבה ודיבור', להכניס האור ונהחמימות של 'מחשבתו ודיבורו' בתוך ה'מעשים', באופן שיהיה גם מעשה לשם ה', ואז יהיה צנינות 'שוק', היינו שיהיה 'מחשבה דבור ומעשה' שלו שוים לעבודתו יתברך.

ומה שנקט מילת 'שוק', שיהיו כולם 'שוים' לעבודתו יתברך, מלבד פירוש המילה הפשוט 'שוק', גם רמז יש בזה, כי ג' אותיות שוק"ה, הרי אות ש' מרמז על צנינות 'מחשבה', כנודע מארז"ל (עין פרע"ח שער התפילין פ"ד) על האות ש' דיש לו תלת ראשין כזה 'ש', והם ג' מוחין חכמה בינה דעת, אות ו' מרמז על צנינות 'דבור' כי הדיבור יש בו צנינות 'קול' וכנודע (תיקו"ז תיקון ע, קמ) שהקול רומז לאות ו' משום שיש בקול ששה עוקין, אות ה' מרמז על צנינות 'מעשה', כי ה' תתאה של השם הוי"ה רומז על 'מלכות' (מבואר בשפת חן הכללי הקדמה ח), אשר מקום עמידתו הוא בנה"י, ולכן עיקר הענין של 'מלכות' הוא ב'מעשה'.

ולזה, צדיקים שמקשרים 'מעשיהם' לצנינות 'דבור ומחשבה' שלהם שדוקה צנורא כל עולמים צרון הוא, על ידי זה 'עושין הרבה' כלומר שמוציאים כל מחשבותם מן הכח אל הפועל, ועל ידי כך מעשיהם הוא באיכות גדול מתוך מחשבה והרגש, ואינם מעשים יבשים פשוטים, וברשעים, אף שלפעמים רוצין 'צ'מחשבתם ודיבורם' לעשות איזה דבר טוב, אך מחמת שאין 'מעשיהם' דבוקים צ'מחשבתם, אפילו מעט אינם עושים כלומר אפילו מעשים יבשים בלי מחשבה והרגש אינם עושים, כי זה דבר קשה מאד לעשות מעשים ביבשות וכבידות כשאין הלב והמוח עמו.

והנה צעומותינו הרצים, כל איש הישראלי רואה לעבוד את ה' צ'מחשבה ודיבור' שלו, ואין לו כל כך התגברות היצר הרע, ועיקר המקום שנופלים מעבודת הבורא הוא, שכיון שצ"ח לצנינות 'מעשה' נפסק החמימות שלו הבא מהתבוננות המחשבות, ודיבורי הרגש, ואינו יכול להזיף 'מחשבתו' אל הפועל 'מעשה'.

ומבאר רבינו ההבדל בין 'מחשבה ודיבור' שקל מאד לרוב בני אדם, לחלק ה'מעשה' שזה כבר קשה מאד, והטעם כי זה נמשך מהמלאך שנצחק עם יעקב אבינו עליו השלום, כמאמר הכתוב (בראשית ל"ב כ"ה) 'וַיִּרְאָה יְאֵל כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיָּגַע בְּקַף יָרְכוּ', היינו שנגע צ'שוק' יעקב, פירוש שהטיל צנינות עקמומיות צנינות 'מעשה', כי על

הבנה דרבה

לקיום מצוות נר חנוכה

ימים המאירים של חנוכה מחקרבים וכאים

אם אתה רוצה להרגיש טעם המתוק לידע "מהו חנוכה"?

כדא להחזיר עתה לעשות הקנה דרבה, על ידי הלימוד בספר הנפלא

שפתי חן לחנוכה

הנרפס מחדש

וסם הנמצא בספר כמובן טעם דרבה טעמי המצוה ע"י משנתם של רבותינו הקדושים תלמידי הבעש"ט אלה"ה ז"ע, וכאורים מתוקים על כל פרט ופרט אלק מחממת הדיבור והלח, גם כונת הברכות, בצירוף כמה נוסחאות לשם יחוד, והוספת כל סדר חסידות כפי המנהגים של רוב צדיקי הדורות.

להשיג בכל חנויות הספרים

מכירה הראשית: שארץ 5120-812-718 בא"י הפצה וזוג 312-315-053

ב"ב המחיר הנמוך של \$100 לכל הסט, ממשיך רק עד חנוכה בס"ד.

העתקה משיעורי רבינו הגה"צ המפורסם רבי שמואל קרויס זצ"ל, שהאיר את העולם בהסכרת תורת החסידות בהבנה ישרה שזה לכל נפש

לכבוד חנוכה הננו מגישים קנקן חדש מלא ישן, מאוצר הטעיפ'ס שנתגלה מחדש, שיעור בספר הקדוש 'בני יששכר' לחנוכה מאמר ב' אות ט ואות י, מתובל בביאורים יקרים, בטוב טעם ודעת נאמרים, ומתוכו יתבאר גדלות יום השמיני הנקרא 'את חנוכה'.

איז א האלבע זאך, מ'האט נישט קיין עבירות און מ'האט נישט קיין מצות, אבער חלילה אויב מען האט עבירות מ'איז חלילה פול מיט עבירות, איז דאך נישט גענוג די אלע מיני זכותים, וואס טוט מען דעמאלטס?

האט דער אויבערשטער אן אנדערער מין הנהגה, אזא מין הנהגה וואס איז נישט בתוך העולם כלל, עס איז אינגאנצן העכער פון די וועלט, נישט פון 'עולם הזכות', דארט [אין די העכערע וועלט] קוקט מען נישט גארנישט, דער אויבערשטער זאגט דא בין איך בעל הבית! אזא פלאץ קען קיין שום מקטרג נישט אריינקומען, דער אויבערשטער זאגט איך בין 'בעל הבית'. טאמער איז נישטא קיין שום זכות, מ'קען אויף קיין שום וועג נישט דרייען, דער אויבערשטער וויל אבער גערעכט מאכן אידישע קינדער, ער וויל דאך העלפן אידישע קינדער, זאגט ער פאר אלע מקטריגים, "הערטס אויס, איך בין בעל הבית און איך טוה ווי אזוי איך וויל, דא קען קיינער גארנישט זאגן", אז דער בעל הבית האט אזוי געזאגט דערנאך קען מען שוין נישט רעדן.

[דאס איז פשט אינעם זמר] 'ובך צונג' אז עס קומט פון רצון, 'תעשה הפצנו' דעמאלטס גיט דער באשעפער אלעס וואס מיר דארפן, ווייל עס איז נישט פארהאנען קיין שום מקטרג, ממילא 'הבט נא עמך פלנו' [קוק דך אום וואס אונז פעהלט], דאס איז די 'שלשה עשרה מדות של רחמים', דארט איז דער 'רצון העליון', דארט איז דער אויבערשטער בעל הבית, אזוי וויל ער, און אזוי טוט ער.

על כל פנים [יעדע נאכט ווערט נתגלה אן אנדערע מדה], היינו ביזם ראשון למה הראשונה 'אל' ובליל שני 'חום' וכו' אזוי גייט עס ביז נוצר חסד, עד בליל שמיני האט מען אינזין דאס גאנצע מן 'נוצר' עד 'ונקה', די אכטע נאכט איז א נייע זאך, דעמאלט שיינט 'נוצר חסד לאלפים' פון נוצר ביז ונקה, 'נוצר חסד' ווערט אנגערופן 'מזל עליון' און 'ונקה' ווערט אנגערופן 'מזל תחתון', ונקה איז דאך טייטש מנקה לשבים נאר אויב מ'האט תשובה געטוהן, אבער 'נוצר חסד' איז אפילו מען האט נישט תשובה געטוהן, איז די אכטע טאג העכער פון אלע טעג חנוכה ווייל ס'האט אלעס צוזאמען.

[די ווערטער פון די ברכה] 'להדליק נר חנוכה איז דאך ראשי תיבות נחל', שטייט אין די ספרים אז 'נחל' האט צוויי ראשי תיבות: (א) 'נוצר חסד לאלפים' דאס איז 'נחל עליון', (ב) אבער ס'איז פארהאנען נאך א 'נחל', ראשי תיבות נ'פשינו ח'כתה ל'ה', דאס איז 'נחל תחתון', אז א מענטש האט נאר א שטיקל השתוקקות צום אויבערשטן, אפילו ער האט נאך גארנישט געטוהן נאר ער האט א שטיקל השתוקקות ער וויל זיין א איד, שלעפט עס שוין אראפ [די שפע], כנחלים נטיו, דער 'נחל עליון' בייגט זיך שוין אראפ, דער 'נוצר חסד לאלפים' קומט ביז אראפ.

על כן יום ראשון אית ליה רבו יתירא יום ראשון איז די יחוס, שהוא המדה הראשונה שהוא 'אל', כתיב (תהלים נב ג) 'חסד אל כל היום, והנה ממדת החסד משם שורש הכהנים אנשי החסד אשר על ידם נעשה הנם, והנה מדה הראשונה בוחה בכל המדות די ערשטע מדה גייט אריין אין אלע כאשר תדע בתפילין יש בהם ת"ג תיבות כמנין י"ג פעמים 'אל' פארוואס פונקט י"ג פעמים קל? ווייל 'קל' איז חסד, און חסד גייט מיט אלעמען, הכן].

ויום השמיני גם כן רבו איתיהב ליה די אכטע טאג איז אויך א יחוס, שבו מאירין מול עליון ומול תחתון, נוצר איז מזל עליון און ונקה איז מזל תחתון, על כן בתיבת 'טוב' יתחלקו השמונה ימים לשתי מערכות, אות ו' בפני עצמו ואות ב' בפני עצמו, כן נראה ל'י. עס איז פארהאן א 'מזל

אות ט) והנה מה שכתב הרב הקדוש [בעל הרוקח] הנובר לעיל (אות ח) שעל האות מית של 'האור כי טוב' (בראשית א ד) יש בה ארבעה תנין, די ערשטע מאל וואס ס'שטייט אין די תורה דאס ווארט 'אור', איז נ'אמר אלקים יהי אור ויהי אור, ונ'אמר אלקים את האור כי טוב, אויף די ווארט 'טוב' שטייט ד' תנין, לויט די קבלה מאכט מען 4 תנין אויפן ט', געווענליך איז נאר דא 3, אבער לויט די קבלה מאכט מען דא 4 תנין, פארוואס? לרמוז על ל"ו נרות, ארבעה פעמים ט' 4 מאל 9 איז 36.

הנה אוסיף על דבריו איך וועל זאגען א נייע זאך, הנה שארי האותיות של 'טוב' אויסער די ט' הם ו-ב בנימטריא ח', לרמוז על ח' יומין החנוכה ידליקו ל"ו נרות, ומה שנחלקו השמונה ימים לאות ו' ולאות ב' מען קען דאך ארויס לערנען ח', פארוואס ו' און ב'? הוא לרמוז שמדריגות יש באותן הימים עס איז א גרויסע חילוק צווישן די 6 טעג און צווישן די אנדערע 2 טעג, כי יום ראשון ויום שמיני רבו יתירא אית להו כמו שכתב המהר"ל ז"ל (הלכות חנוכה סי' יא) די ערשטע טאג און די לעצטע טאג חנוכה האט א גרעסערע מעלה שיש שנהנו שלא לעשות בהם מלאכה.

והמעם נראה לי פארוואס פונקט די ערשטע און די לעצטע טאג [האבן א גרעסערע מעלה], על פי מה שכתב האריז"ל (פרע"ח שער חנוכה ופורים פ"ד) לבוין בהדלקות הנרות אל ה"ג מדות ס'שטייט פון אר"ה הקדוש, אז יעדע נאכט חנוכה איז דא אן אנדערע מדה פון די שלש עשרה מדות של רחמים, עס ווערט נתגלה אן אנדערע מדה יעדע נאכט, ווי דער רבינו בחיי ברענגט דעם מדרש אויפן פסוק (שמות ג יט) 'והנתי את אשך אחר אשך את אשך, אף על פי שאינו הגון ואף על פי שאינו כדאי, די 'שלש עשרה מדות של רחמים' זענען אזוי גרויס, אז אפילו דער מענטש איז גארנישט ווערד האט דער אויבערשטער אויף אים רחמנות.

ווייל ס'איז דא צוויי מיני הנהגות:

(א) א הנהגה פון 'עולם הזכות', עולם הזכות איז טייטש אז מ'וועגט נישט איינעם מצות און עבירות, מ'קען האבן 'זכות אבות', מ'קען האבן די זכות אז ער וועט שפעטער טוהן מצות, דער אויבערשטער האט פארשידענע מיני זכותים, למשל ווען דער אויבערשטער האט ארויסגעצויגן די אידן פון מצרים, האט ער געזאגט (שמות ג יב) 'הוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הקר הנה, כאטשיג דער שר של מצרים האט גע'טענה'ט הללו והללו [עובדי עבודה זרה רח"ל], עס איז דאך נישט געווען קיין שום זכות, אזוי ווי משה רבינו האט געפרעגט וכי אוציא את בני ישראל ממצרים זאגט רש"י ער האט געפרעגט זיי האבן דאך נישט קיין זכות, האט אים דער אויבערשטער געזאגט זיי האבן טאקע נישט קיין זכות, אבער 'הוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הקר הנה, דאס איז א מורא'דיגער זכות, דער אויבערשטער קוקט פאראויס ביי די גוטע זאכן, אבער ביי א עבירה זאגט ער (בראשית כא יז) 'באשך הוא שם, [ווי די מלאכים האבן גע'טענה'ט] ביי ישמעאל מי שעתיד להמית בניך בצמא' דעם ווילסטו העלפן? האט דער אויבערשטער געזאגט 'מה הוא עכשיו, עכשיו הוא צדיק', אבער ביים גוטן קוקט דער אויבערשטער אויף פאראויס, על כל פנים דאס איז עולם הזכות.

(ב) אבער עס איז פארהאנען [אמאל א מצב] אז עס איז נישטא קיין שום זכות, מען האט שוין אויסגענוצט אלע זכותים, סיי די זכותים וואס וועלן קומען און סיי די זכותים וואס זענען געווען, מען האט שוין אויך אויסגענוצט 'זכות אבות', וואס טוט מען דעמאלטס? מילא אז מען האט נישט קיין זכות,

טאקע זאט חנוכה, ואף על פי כן יש לרמוז על כל ימי חנוכה וייל הרגיל בנר הויין ליה בני, ותבין מתוך הדברים שיתבאר להלן אי"ה שפעטער (מאמר ד אות טו), וועסטו שוין פארשטיין, ואומר לך כעת איך וועל דיר יעצט זאגן א רמז 'מתתיהו' בנימטריא 'ראש השנה', ודי בזה כעת, פונקט אזוי ווי ראש השנה איז א סגולה אויף קינדער איז 'מתתיהו' בגימטריא 'ראש השנה', [לרמז אז חנוכה] קען מען אויך אויפטוהן די זעלבע ווי ראש השנה.

מ'קען אויך זאגן אביסל אנדערש, אז אזוי ווי די חתימה איז דאך חנוכה, דער בראש השנה יכתובן ובינים צום כיפור יחתמון ציהט זיך ביז חנוכה, במילא וואס מ'קען אויפטוהן ראש השנה ציהט זיך ביז חנוכה, אבער דער בני יששכר זאגט דא אן אנדערע טעם פארוואס מ'קען די נאכט מער פועל'ן אויף קינדער, ווי מען האט געשמועסט פריער, ווייל די גמרא זאגט 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא', בני חיי ומזוני איז פון אן אנדערע עולם נישט פון 'עולם הזכות', פרגען דאך די מפרשים די גמרא זאגט 'אין מזל לישראל' די אידן האבן נישט קיין מזל, איז וואס דען איז טייטשט 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא', שטייט אין מאור ושמש אז 'מזל' און 'מזלא' זענען צוויי זאכן, 'מזל' איז טייטשט די 'מזלות השמים' דאס איז נישטא ביי אידן, ווי ש'טייט (בראשית טו ה) ויִצְאֵה אֶתְּ הַחֹזֶה, דער אויבערשטער האט ארויסגענומען אברהם אבינו [פון חללו של עולם] און האט אים געלייגט העכער פון די שטערן, און האט אים געזאגט אז ס'איז נישט שייך ביי דיר קיין מזל, דו ביזט העכער פונעם מזל, אפילו דו ביזט געבוירן [מיט א סארט מזל האט עס נישט אויף דיר קיין השפעה], ווי די גמרא זאגט 'מה דעתך, דקאי צדק במערב', אז צדק איז אויף מערב מיינסטו אז דו וועסט נישט האבן קיין קינדער ווייל דו ביזט אזוי געבוירן אין אזא מזל, 'אהדר לך' איך וועל אומווארפן דעם מזל און עס לייגן אויף די אנדערע זייט הימל, דער אויבערשטער איז משדד די מערכות ער זאל קענען טוהן א נס און וועסט יא האבן קינדער, ווייל די אידן זענען למעלה מן המזל.

אבער 'מזלא' איז גאר אן אנדערע זאך, דאס איז א לשון פון 'נוזל ונוסף' עס טראפט, אזוי ווי איינער וואס האט א קראן וואס מ'קען נישט פארמאכן אן שטענדיג גיסט עס וואסער, אין הימל איז דא אזא קראן וואס פון דארט טראפט אראפ, אן א טעם, צי מען איז יא ווערד צי נישט, בני חיי ומזוני דאס זענען די דריי זאכן וואס מוז זיין לקיום העולם, האט דער אויבערשטער געזאגט דאס וועל איך נישט קוקן, די דריי זאכן וואס די מפתחות זענען ביד הקב"ה "בני חיי ומזוני" דאס טראפט שטענדיג, עס איז דא אייביג ברויט, קודם זאל קומען, קודם זאל זיין, בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא, אלא ב'מזלא' נאר דאס טראפט.

יעצט פארשטייט מען שוין פארוואס זאט חנוכה קען מען פועל'ן פרנסה פאר אידישע קינדער, מען קען פועל'ן געזונט, ווייל דאס איז 'מזלא' וואס קומט אן קיין שום מדה וגבול, בלתי גבול, במילא קען מען פועל'ן אז אידישע קינדער זאלן זיין געזונט, און זאלן האבן א רפואה שלימה, אין די נאכט קען מען פועל'ן א רפואה שלימה פאר די אלע חולאים וואס זיי ברויכן. און דאס איז דער ענין פון זאט חנוכה.

עילאה' און א 'מזל תתאה', דער חילוק פון מזל עילאה און מזל תתאה איז אזוי, די גמרא זאגט (שבת קנו) 'אין מזל לישראל, איי עס איז דאך יא דא א מזל, די גמרא דארט רעכנט דאך אויס 'האי מאן דבראשון בשבת' דער וואס איז געבוירן זונטאג וועט זיין אזוי, איז דאך יא דא א מזל?

נאר עס איז דא 2 מיני מזל, די גמרא זאגט (מועד קטן כח) 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא', דאס איז מזל עליון, דאס איז נישט קיין מזל אזוי ווי די מזלות תחתונים - די כוכבי לכת, נאר דאס איז מלשון 'נוזל ונוסף', עס איז דא א פלאץ אין הימל וואס דארט איז רחמים וואס הייסט 'מזלא', אזוי ווי 'נוזל' עס טראפט, מלשון (במדבר כד ז) וְלֹא מִיָּמַיּוֹ מִזֶּלְגֵי, בני חיי ומזוני ווענדט זיך נישט אין קיין זכות, נאר דאס טראפט שטענדיג, עס קומט אין הימל איז דא א קראן וואס מ'קען נישט פארמאכן, עס טראפט פון דעם בני חיי ומזוני, צי מען איז יא ווערד צי מען איז נישט ווערד, ווייל טאמער חלילה זאל איינער נישט האבן קיין שטיקל ברויט ביז ער איז ווערד, וואלטן אסאך מענטשן געשטארבן פאר הונגער, אויב זאל מען נישט האבן קיין קינדער ביז מען איז ווערד, וואלטן אסאך מענטשן געבען נישט געהאט קיין קינדער, 'חיי' איז אויך אזוי, עס איז נישט דא קיין זכות ביי די זאכן, עס קען זיין זכותים אויף מער און בעסערע, אבער קודם באקומט מען, קודם איז 'מזלא' עס טראפט, מען גיט פון הימל, וְחִנְתִּי אֶת אֶשְׁרֵךְ אֶחָד אֶף עַל פִּי שְׂאִינֹו כְדֹא, וְרַחֲמֵי אֶת אֶשְׁרֵךְ אֶרְבָּה אֶף עַל פִּי שְׂאִינֹו הַגּוֹן, קודם געבט מען מען וועט שוין מאכן שפעטער דעם חשבון, די 3 זאכן בני חיי ומזוני קודם געבט מען, איך זאג נישט אז מען גיט אסאך, אבער עפעס געבט מען יעדן, מען מוז דאך האבן די 3 זאכן, די וועלט קען דאך נישט שטיין אן די 3 זאכן, דאס הייסט 'מזל עליון' דאס איז 'נוצר חסד לאלפים', און 'ונקה' איז מזל תחתון ('עין עטרת צבי פ' לך).

יעצט, ווייל די לעצטע טאג איז 'נוצר' ביז 'ונקה', מזל עליון מיט מזל תחתון, איז דאס זייער א חשוב'ע טאג, און ווידער די ערשטע טאג איז אויך חשוב, וועגן דעם איז חנוכה אזוי צוטיילט, 6 און 2, די ערשטע און די לעצטע זענען גרעסערע טעג, און די 6 טאג אינדערמיט איז אזוי ווי חול המועד, דאס איז קלענערע טעג, די ערשטע טאג מאכט מען דאך 'שהחינו', און די לעצטע טאג איז דאך פשוט עס איז 'זאת חנוכה', עס איז מער לעבעדיג, עס איז א לאנגע קריאה, די ערשטע טאג און די לעצטע טאג איז מער יחוס, די 6 טאג אינדערמיט זענען אייניג עס איז די זעלבע, וועגן דעם איז 'טוב' צוטיילט אויף א' ו' און א' ב', נישט א' ח'.

(י) והנה כשבאתי לבלל זה יעצט אז מען איז שוין אנגעקומען צו דעם [אז 'זאת חנוכה' איז גרעסער פון די אנדערע טעג], הנה אומר לך הדבר וועל איך דיר זאגן אשר מרגלא בפומיהו דרבנן רבותינו בת הקודמים עס שטייט פון די רביס, אשר בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקריות כעין ראש השנה חנוכה קען מען מעורר זיין, אז איינער האט נישט קיין קינדער קען מען מתפלל זיין אויף קינדער, פונקט אזוי ווי ראש השנה, הנה לדעתי עיקר הענין עיקר הסגולה די סגולה איז ביום האחרון הנקרא כפי כל 'זאת חנוכה', אשר בוונתו מן 'נוצר' ער 'ונקה', מול עליון ומול תחתון, ובני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא מלתא די מזל עליון פון וואס מיר האבן יעצט געשמועסט, ממילא איז די עיקר סגולה אויף קינדער

חן המצוה

ביאור עשוייט פרט אחד של המצוה החביבה

הדלקת נר חנוכה

כשפושט ידו להדליק נרות חנוכה, ידע ויתבונן שעתה נעשה ידו צינור קדוש להמשיך מלמעלה אור גדול ונפלא הנוולד על ידי שלשה יהודים העולים כמנין 'נר', והיהודים הללו נעשים על ידי הברכה, וכשמדליק את השלהבת על המנורה העומדת למטה מעשרה טפחים היינו מהעשר ספירות, בשלשה טפחים התחתונים הם הספירות התחתונות נצח הוד יסוד, והמנורה היא כלי נאה ומהודר הרומוז על 'מלכות' שהיא העולם הזה, בזה ממשיך למטה את האור הגדול, להאיר ניצוץ אורו של מלך המשיח אל תוך החושך של עולם הזה (כל הענין באריכות מבואר בשפתי חן לחנוכה הקדמה ה).

במעגלי צדק למען שמו, שלכאורה סותר עצמו מיני וביה, כי מעגל (הסנין שחכותין בה את התבואה) הוא עגול המורה על דרך עקומה ולעומתו צדק מורה על דרך ישר, ומתוך שהוא הנותנת, כמה פעמים צריכין להסתובב סביב סביב ולעבור כמה קישורים כדי להגיע אל היורה, ולכן אמת ונכון שתנועת השלשלת מורה על השפעה גדולה ונוראה ממקום גבוה מאוד, אבל כדי להגיע אליה צריכין להסתובב הרבה ולעבור כמה מעברים. ובאמת זה הוא תכלית הנסיונות להרים את האדם ולסייעו להגיע אל מקומו האמיתי, כי 'נסיונות' הוא מלשון 'נס' שפירושו הגבהה למעלה כמו שאמר השי"ת למשה רבינו (במדבר כח ה) עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל גֶּס, כן המה הנסיונות לאדם, שכאשר רואין בשמים על אדם אחד שהוא חשוב ויקר, ואבינו שבשמים רוצה לקבל ממנו נחת רוח, אזי שולחים לו נסיונות וקישורים, וכאשר מתגבר עליהם הרי הוא מתגדל ומצא שכלי הנסיונות לא היה יכול להגיע למדריגה הגדולה שהגיע, וכמו שרואין ביוסף הצדיק שהגיע למעלה העליונה מאוד מאוד רק על ידי הנסיונות הקשות שעברו עליו, ואדרבה, ידוע מצדיקים שבאם עובר זמן ארוך שהכל הולך כשורה בלי נסיונות אזי יש לו לחשוך את עצמו שאין עבודתו חשובה כל כך במרום, מען פֶּאָרְעֵט זיך נישט מיט אים.

והבה נתבונן, התורה הקדושה כתבה את תנועת השלשלת ארבע פעמים: א] וַיְתַמְּקֶהָ (בראשית יט טז), כשהמלאכים מיהרו את לוט לצאת מסדום כדי שיוכלו להפכה, אז לא רץ החוצה רק התממה והסתובב בעיר להציל את ממונו. ב] וַיֵּאמֶר ה' אֶלְיָי אֲבִי אֲבָרָהָם הֲקִרָה נָא לִפְנֵי הַיּוֹם (בראשית כד יב), כשאליעזר הגיע לחון לחפש כלה ליצחק, ולא ידע מה לעשות, התפלל תפלתו לה: ג] וַיִּמָּאן (בפרשתו), כשיוסף הצדיק לחם עם יצרו הקשה וצעק אינו רוצה. ד] וַיִּשְׁקֹט אַהֲרֹן אֶת הַקֶּרֶבַּן וַיִּקְרָא חֲכָם, כפרשת צו גבי שבעת ימי המילואים כשזרק משה את הדם על אהרן הכהן לטהרו להיות מוכן לשרת בקודש לפני ה'.

ולכא מיד דלא רמיזא, דהנה אופן ירידת השפע מן השמים הוא, שצריכה לירד דרך ארבע עולמות הנודעים **אצילות בריאה יצירה עשייה**, וזה תלוי במעשה התחתונים שיעלו עצמן להתקרב אל ה' דרך אלו ארבע עולמות על זה הסדר, מקודם צריך לשבור המסכים של עולם העשיה שרובו רע, ואחר כך לעבור דרך עולם היצירה שחציה טוב וחציה להיפוך, ואחר כך מגיעין אל עולם הבריאה ששם רובו טוב אך עדיין יש שם עבודה גדולה במחשבה, ומשם מגיעין אל עולם האצילות שכולו טוב, זה הוא הסדר איך לעבור ד' סוגי נסיונות, ובכל דרגא שוברין את החומות של אותו העולם עד שמגיעין להתקרבות השלימה (כידוע מספרים הקדושים גבי עבודת התפלה כמבואר בשפתי חן הכללי הקדמה ט), וכאשר האדם עולה אלו ד' דרגות מלמטה למעלה, אז לעומתו יורד שפע דרך אלו ד' עולמות מלמעלה למטה, ולכן, בעת שהאדם עדיין מונח בתוך עומק

החומרות והגשמיות, ומזדמן לו נסיון גדול עד שאין לא כח לעמוד נגדה, נתנה התורה עצה איך להתגבר לאט לאט **במעשה דיבור ומחשבה**, דרך אלו ארבע דרגות של השלשלת:

(א) מתחילה יקיים **וַיְתַמְּקֶהָ**, שיסתובב אנה ואנה לדחות את היצר על איזה מינוט, כמו שכתב הרה"ק רבי שלום משאץ זלה"ה בצוואתו, 'איזה גבור הכובש את יצרו', שיאמר לו 'המתן', אעשה רצונך אבל לא עתה, רק המתן שיעור כבישה, כבוש כמבושל עד שירתיח, או מעת לעת, ומוכרח להתמתן, ואחר כך יהיה בטל ומבוטל כעפרא דארעא, כי רצונו של היצר הרע תמיד רק תיכף בהרגע וכשמוכרח להתמתן שוכח עוד לבוא ואינו בא יותר. ובזה העשיה של הסתובבות אנה ואנה זוכה לשבור את המחיצה הראשונה של עולם העשיה.

(ב) אחר כך יקיים **וַיֵּאמֶר**, לומר תפלה ובקשה להשי"ת, באיזה לשון שיכול להוציא רגשי לבו, ויבקש מקירות לבו 'אבי הושיעני, כי איני יכול לשבור את יצרי הקשה', ואז כיון שכבר זכה לקיים 'ויתממה' מקבל כח מן השמים, והקודש ברוך הוא עוזרו למצוא דיבורים טובים לשפוך שיחו לפני ה', כמו שעשה אליעזר עבד אברהם, ובזה הדיבור זוכה לשבור את המחיצה השנייה של עולם היצירה שהוא 'עולם הדיבור' (מבואר בשפתי חן לחנוכה הקדמה ה, להדליק נר).

(ג) אחר כך כשהנסיון מגיע למצב שמחשבות מבלבלים אותו, יקיים **וַיִּמָּאן**, לזרוק ראשו לכל הצדדים ולומר שלש פעמים **אך לא ולא**, כמו שמצינו בספרים שענין הנענוע בחזק דוחה את המחשבות מן הראש, ובזה מטהר את מוחו מהמעט רע, וזוכה לשבור את המחיצה השלישית של עולם הבריאה שהוא עולם המחשבה.

(ד) ואם שלש אלה יעשה, אז ויצאה חנם מהיצר הרע, ויקיים אצלו **וַיִּשְׁקֹט** שיהרוג לגמרי את היצר הרע, ויזכה להתקרבות גמורה להשם יתברך בחינת **עולם האצילות** מלשון 'אצל', שיהיה סמוך דבוק ומקושר אצל ה'.

וזה הלימוד של 'שלשלת' יש לו שייכות גדול עם חג האהוב והנחמד של חנוכה שאנו נכנסים בו.

דהנה מצותה להדליק כפתח ביתו מבחוץ, בלילה בזמן החושך הגדול, וכי יש מינא שנו הרקטן הזה יאיר ויגרש את כל החושך השורר בחוץ? וממה התועלת בהדלקת נר קטן בחוץ? לזה גילה לנו מרן הבני **יששכר זלה"ה** (לחנוכה מאמר ב אות ב) לימוד נפלא ונורא, כאשר מקיש את חינוך בית שני שהיתה בימי החשמונאים אל חינוך בית ראשון שהיה בימי שלמה המלך, ואל חינוך בית שלישי לעתיד לבוא על ידי משיח צדקינו, ולכאורה הלא חינוך בית ראשון היתה באופן של גדלות נפלא, שזכה שלמה למלוך על כל העולם כולו גם על עליונים ותחתונים, וכבוד ה' התפשטה בעולם באופן שעדיין לא היה וכמוהו לא יהיה עד בנין בית השלישי במהרה, וכל שכן חינוך בית השלישי שגדול יהיה כבוד הבית, מה שאין כן חינוך בית שני שהיתה מלא קישורים, פול מיט קנייטש מכל הצדדים, היונים תמאו כל השמנים ואת כל בית המקדש עד

שלא היה להם אפילו מנורה טהורה להדליק בה, גזירת 'להשכיחם תורתך' היתה באופן נורא ה"י עד שחלק גדול מהכלל ישראל התמסרו עצמם לדאבון לב אל היונים ונעשו 'מיתונים', גם המלוכה של הכהנים לא היתה בשלימות כידוע, ואם כן מהו השמחה הגדולה שחוגגים יום טוב שמונה ימים?

אך היא הנותנת לנו הוראה גמורה על ימי הגלות, שאפילו הנס היא רק אור קטן ביותר, שנשתלשל ניצוץ אחד של אור בין חומות גבוהות של חושך, אל תתפעל כלל, ולא תסתכל כלל על הקישורים והקליפות הסובבים את הנס, רק קח את חסד ה', הנס שעשה לך, ותשמח בו שמחה עצומה כאילו היה בשלימות גמור כמו חינוך בית ראשון, וזה הוא החינוך הכי טובה אל הגאולה העתידה, ומסיים בלשון קדשו ולא יהיה הדבר הזה קל בעיניך, כי זה הוא יסוד גדול ונשגב בחיי איש ישראלי.

ויש לדעת, כי הסיבה שאין מגיע לנו חסד ה' בשלימות ובמאירות בימי הגלות רק על ידי 'שלשלת' בעקמימות ובסביבות, הוא משום שאין לנו מחשבות טהורות, כמו שאמר הרה"ק רבי פנחסל קאריצער זלה"ה בטעם שמתרבים התולעים בתוך הפירות, כיון שבתוך המח של בני ישראל בני קל חי מתרבים מחשבות לא טובות המקלקלים את קדושתם, וזה לעומת זה נכנסים תולעים בתוך הפירות ומקלקלים את טעמם, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל שאחר חורבן בית המקדש שנסתלק מקור הקדושה מן העולם נגרם שניטל טעם הפירות, ולכן אין לאדם להתפעל כלל כשהמצוה שלו הוא קראצעדיג בלי שלימות כי זה פרי הגלות, רק ישמח עם אור הקטן המאיר בו.

וכדאי לזכור העובדא שהיתה אצל הרה"ק ר' דוד'ל טאלנער זלה"ה כאשר דיבר פעם מענין ביאת המשיח שיבוא במהרה, וראה שהציבור אינם מתפעלים מזה ואדרבה פחד אחזתם, והבין מחשבתם, כי הם מרגישים שעדיין אינם מוכנים לביאת משיח צדקינו, ומתפחדים שיתביישו כאשר משיח צדקינו יכיר על פניהם כל מצבם המר, לכן עמד והכריז: תדעו, שקודם ביאת המשיח ירד רוח טהרה בעולם, וכל אחד ואחד יזכה להיות טהור זך ונקי, מוכן לקבל פני משיח, וסיים בבקשה, **לפרסם זאת לכל הציבור!**

הרי לן מזה, שהקדושה היורדת ממרום, האור הקטן של נר חנוכה, אינה יורדת ביושר, רק בעקמימות ובהתהפכות לכל הצדדים כמו השלשלת, כיון שיש הרבה מניעות ועיכובים בכל אורך הדרך, וזה הסיבה שהאור המגיע למטה היא קטן מאוד מאוד, ולזה נקבעו שמונת ימי חנוכה להורות לנו להתחזק ולידע לאחוז היטב בזה האור הקטן ולשמוח בו, והגם שהיצר הרע יראה לו שאין לו כלל במה לשמוח כיון שהוא מלא הרחוקים בישין ומעשים לא טובים, לא יתפעל כלל ולא יסתכל על זה כלל, רק לצעוק 'וימאן' בתנועת השלשלת, ויאמר איני רוצה לידע כלל מצבך, לא איכפת לי, אני רוצה רק לאחוז את האור השמש בתוקפו, ונגלה בו, ובזכות זה נזכה שיורח אור השמש בתוקפו, ונגלה כבוד ה' בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

יצא לאור ע"י
מכון שפתי חן
 לקבל לזריב, להעיר על הגליון וכן לקבל הגליון על הפאסט נא להתקשר עם המכון 646-838-1822
gilyonsc@gmail.com

ברצונך לקבל הגליון בכל שבוע, ואין לך אפשרות לקבל על אימעייל, סדרנו בס"ד שיוכלו לקבל גם על הפאסט. נא להתקשר עם המערכת 646.838.1822

זכות פרנס הגליון נתנדב
 לע"נ רבי אברהם יצחק ב"ר אהרן דוד זלה"ה
 כ"ק ארמו"ר מתולדות אהרן זלה"ה בעל דברי אמונה
 נלב' ע"ביום ו"ך כסלו שנת תשנ"ז לפ"ק